

Ülikool kujundab maailmavaadet

■ **Tartu Ülikooli rektor Jaak Aaviksoo (pildil), milline on praegu riigi ja ülikooli suhe?**

Ülikooli koht ja funktsioon tänases Eestis on üsna vastuoluline. Paljudele tähendab ülikool endiselt palju enam kui üks lihtne õppeasutus. Poliitikutelt olen kuulnud ütlemist, et riik on halb peremees. Sellise mõtelaadi taga aimub ettekujutus riigist kui millestki halvast või suutmatust. Usun, et kui me arusaam oma riigist natuke kosub, siis osutub oluliselt tähenduslikumaks nii ülikool kui ka mõned muud avalikud asutused, mida me täna mõne poliitiku ettekujutust pidi suisa erastama või ärastama peaksime.

Kas Tartu ülikoolil kui rahvusülikoolil on praegu ühiskonnale mingit mõju?

Päris kindlasti, võtame või ühe kõige markantsema näite. Nii esimene kui teine isamaaline valitsus küpse-

sid tegelikult 1980. aastatel, suhteliselt keerulisel ajal, ikkagi siin ülikoolis. Professor Piirimäe, Vahtre ja mitmed teised, tõenäoliselt mitte ainult ajaloo-

õppejõud, löid õhkkonna, mis niisuguse maailmavaate lasi välja areneda.

Olen mõelnud, et kui oleksime 50 aastat olnud ilma emakeelse kõrghariduseta, ei oleks me suutnud end Nõukogude Liidust lahti rebida. Kultuuri hoidmine läbi keele ja hariduse on väga suur osa meie identiteedist. Paljud riigid ja rahvad ei saa ilmselt aru, et meil on ühel ülikoolil oluliselt suurem tähendus kui mujal.

Nii Peeter Pöld kui ka Jaan Tõnisson rõhutasid, et ülikool peab olema ka üleilmne teadusasutus, mis ometi oma juurtest ja ümb-rusest jõudu peab ammutama. Enamik tollaseid profes-soreid pidas endastmõisteta-vaks ka maailmakeeltes publitseerimist.

Pille Runnel